

**ROCZNY RAPORT Z REALIZACJI
GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
W BYTOMIU NA 2025 ROK**

Wprowadzenie

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Bytomiu na 2025 rok stanowił kontynuację działań podejmowanych w latach poprzednich w zakresie profilaktyki uzależnień, ograniczania szkód zdrowotnych i społecznych wynikających z używania alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych, a także przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym i przemocy domowej. Założenia Programu odnosiły się do aktualnych kierunków działań rekomendowanych w obszarze zdrowia publicznego oraz zidentyfikowanych potrzeb lokalnej społeczności.

Na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (art. 4¹ ust. 1) oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (art. 10 ust. 1), prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniem narkomanii należy do zadań własnych gminy. Realizacja tych zadań prowadzona jest w oparciu o corocznie uchwalany przez Radę Miejską w Bytomiu Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, zwany dalej Programem.

Program określał zadania w zakresie profilaktyki uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych, jak również działania ukierunkowane na ograniczanie szkód społecznych i indywidualnych wynikających z nadużywania alkoholu, używania narkotyków oraz innych zachowań ryzykownych. Istotną część Programu stanowiły działania dotyczące przeciwdziałania przemocy domowej oraz wspierania rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, w szczególności rodzin, w których występuje problem uzależnień. Program zakładał prowadzenie działań profilaktycznych, terapeutycznych, rehabilitacyjnych, konsultacyjnych i edukacyjnych, realizowanych we współpracy podmiotów administracji samorządowej, jednostek organizacyjnych miasta, placówek oświatowych, podmiotów leczniczych, organizacji pozarządowych oraz innych instytucji działających w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i wykluczeniu społecznemu. Realizacja działań wynikających z Programu prowadzona była z uwzględnieniem aktualnych możliwości organizacyjnych oraz dostępnych zasobów kadrowych poszczególnych realizatorów.

Problemy wynikające z używania alkoholu, narkotyków oraz innych substancji psychoaktywnych, jak również uzależnień behawioralnych, pozostają jednym z istotnych wyzwań społecznych i zdrowotnych. Zjawiska te wpływają na funkcjonowanie rodzin, bezpieczeństwo społeczne oraz kondycję psychiczną i społeczną mieszkańców. Konsekwencje uzależnień dotyczą zarówno osób uzależnionych, jak i ich najbliższego otoczenia, prowadząc często do problemów wychowawczych, przemocy, wykluczenia społecznego oraz pogorszenia jakości życia rodzin.

Głównym celem Programu było ograniczanie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania alkoholu oraz używania substancji psychoaktywnych poprzez prowadzenie działań profilaktycznych, terapeutycznych, informacyjnych, edukacyjnych oraz wspierających. Program ukierunkowany był również na zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem, a także na wspieranie rodzin dotkniętych problemem uzależnień i przemocy domowej.

W 2025 roku na terenie Gminy utrzymywało się wysokie zapotrzebowanie na działania pomocowe, profilaktyczne, terapeutyczne i konsultacyjne w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom. W związku z tym realizatorzy Programu podejmowali działania wychodzące naprzeciw tym potrzebom, ukierunkowane na prowadzenie działalności profilaktycznej, informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej oraz działania służące motywowaniu, edukowaniu oraz wspieraniu osób uzależnionych i członków ich rodzin do podejmowania leczenia oraz korzystania z dostępnych form pomocy.

Zakres działań realizowanych w ramach Programu wynikał również z ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym oraz pozostawał zgodny z założeniami Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Bytomia na lata 2021–2026. Program uwzględniał lokalną specyfikę problemów społecznych i zdrowotnych, opierając się na diagnozach oraz analizach dotyczących sytuacji mieszkańców Bytomia w obszarze uzależnień i przemocy.

Jednostką koordynującą realizację Programu było Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom w Bytomiu z siedzibą przy ul. Tarnogórskiej 3. Działania realizowane w ramach Programu finansowane były przede wszystkim ze środków pochodzących z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Poniższy raport opracowano na podstawie sprawozdań i informacji

przekazanych przez realizatorów Programu, w szczególności przez komórki organizacyjne Urzędu Miejskiego w Bytomiu, miejskie jednostki organizacyjne, placówki oświatowe, podmioty lecznicze, organizacje pozarządowe i podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, realizujące zadania w ramach konkursu ofert na realizację zadań z zakresu zdrowia publicznego, Komendę Miejską Policji, Straż Miejską, Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną oraz inne podmioty zaangażowane w realizację działań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.

Poniższy raport oparty został na sprawozdaniach przekazanych przez następujących realizatorów:

1. Urząd Miejski w Bytomiu (UM):

1) Wydział Polityki Społecznej;

2) Wydział Edukacji;

2. Miejskie jednostki organizacyjne, w szczególności:

1) Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom (CPU), będące jednocześnie Koordynatorem Programu;

2) Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna (PPP);

3) Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie (MOPR), w tym Ośrodek Interwencji Kryzysowej, Klub Integracji Społecznej;

4) Centrum Integracji Społecznej (CIS);

5) placówki oświatowe (szkoły) (S);

6) placówki oświatowo-wychowawcze (POŚW); MDK1 i MDK 2;

7) placówki opiekuńczo-wychowawcze (POW);

8) specjalne ośrodki wychowawcze (SOW);

9) Straż Miejska (SM).

3. Bytomskie Centrum Kultury – miejska instytucja kultury (BCK).

4. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (MKRPA).

5. Zespół Interdyscyplinarny w Bytomiu (ZI).

6. Podmioty lecznicze świadczące usługi w zakresie terapii uzależnień (PL).

7. Komenda Miejska Policji (KMP).

8. Sanepid.

9. Organizacje pozarządowe (głównie stowarzyszenia abstynenckie) i instytucje wyznaniowe.

Raport liczbowy z realizacji działań - analiza mierników za 2025 rok

Cel operacyjny 1

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem.

Działania

Lp.	Rodzaj działań	Miernik	Wartość miernika
1	Wspieranie programów niestacjonarnej terapii uzależnień	liczba osób objętych terapią	451
2	Prowadzenie terapii (indywidualnej i grupowej) członków rodzin osób uzależnionych	liczba osób objętych terapią	341
3	Prowadzenie działalności informacyjnej na temat możliwości uzyskania pomocy psychologicznej, prawnej i instytucjonalnej przez osoby uzależnione i zagrożone uzależnieniem	liczba i rodzaj rozpowszechnionych materiałów informacyjnych	1 163
4	Dofinansowanie szkoleń podnoszących kompetencje osób prowadzących psychoterapię uzależnień	liczba osób, które odbyły szkolenia	4
5	Udzielanie pomocy merytorycznej przy tworzeniu i prowadzeniu grup samopomocowych dla osób uzależnionych i ich rodzin	liczba działających grup samopomocowych	0
6	Poradnictwo indywidualne połączone z promowaniem zdrowego stylu życia i motywowaniem osób zagrożonych uzależnieniem do zerwania z nałogiem	liczba osób, którym udzielono indywidualnej porady	599

Źródło: Opracowanie własne Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom w Bytomiu

Cel operacyjny 2

Udzielanie rodzinom z problemem uzależnień oraz rodzinom dotkniętym przemocą domową pomocy psychospołecznej i prawnej oraz ochrony przed przemocą domową.

Działania

Lp.	Rodzaj działań	Miernik	Wartość miernika
1	Działania związane z udzielaniem pomocy psychospołecznej i prawnej	liczba osób objętych pomocą	745
2	Prowadzenie grup wsparcia dla rodzin, w których występuje problem uzależnienia oraz przemocy domowej	liczba prowadzonych grup wsparcia	5
3	Prowadzenie programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc	liczba osób objętych programem, liczba rodzin objętych terapią w związku z przemocą, uzależnieniem, gdy sprawca uczestniczy w programie korekcyjno-edukacyjnym	30 9
4	Prowadzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej (OIK)	liczba osób (osobodni) korzystających z usług OIK	1 444
5	Realizacja projektu pn. „Prawo ochronnym parasolem dziecka”	liczba przeprowadzonych wizyt w rodzinach, liczba podjętych	679 70

		interwencji	
6	Działania Zespołu Interdyscyplinarnego	liczba rodzin objętych procedurą Niebieskie Karty, w których współwystępuje problem szkodliwego spożywania alkoholu bądź uzależnienia, liczba rodzin objętych procedurą Niebieskie Karty, w których osoba małoletnia została wskazana jako osoba doświadczająca przemocy	83 319
7	Wspieranie środowisk dotkniętych problemem uzależnień w prawidłowym funkcjonowaniu społecznym, w tym osób bezdomnych	liczba rodzin i osób w tych rodzinach korzystających ze wsparcia MOPR	75 rodzin 75 osób

Źródło: Opracowanie własne Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom w Bytomiu.

Cel operacyjny 3

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej dla dzieci i młodzieży oraz ich opiekunów w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych i uzależnień behawioralnych, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Działania

Lp.	Rodzaj działań	Miernik	Wartość miernika
1	Prowadzenie programów profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży uczęszczających do przedszkoli i szkół, obejmujących również nauczycieli i rodziców	liczba uczestników zajęć profilaktycznych	19 916
2	Prowadzenie zajęć edukacyjno-informacyjnych dla młodzieży dotyczących problemu uzależnień, w tym behawioralnych	liczba uczestników biorących udział w zajęciach informacyjno-edukacyjnych, liczba zajęć informacyjno-edukacyjnych	12 961 881
3	Wspieranie programów profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, specjalnych ośrodkach wychowawczych, placówkach oświatowo-wychowawczych, placówkach wsparcia dziennego i innych oraz prowadzenie działań związanych z dożywianiem dzieci uczestniczących w programach opiekuńczo-wychowawczych	liczba odbiorców programów	1 361
4	Organizowanie i wspieranie szkoleń dla osób zajmujących się pracą z osobami uzależnionymi, w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień	liczba zorganizowanych szkoleń, liczba przeszkolonych osób	1 47

5	Wspieranie kształcenia pedagogów szkolnych, nauczycieli, wychowawców, opiekunów, liderów młodzieżowych, w dziedzinie profilaktyki uzależnień	liczba przeszkolonych osób	81
6	Udział w kampaniach społeczno-edukacyjnych na temat uzależnień, w tym behawioralnych, skierowanych do mieszkańców miasta	liczba kampanii społeczno-edukacyjnych	5
7	Opracowanie i rozpowszechnienie materiałów informacyjno-edukacyjnych z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki uzależnień	liczba i rodzaj rozpowszechnionych materiałów informacyjnych	762
8	Ścisła współpraca z pedagogami w zakresie ujawniania problemów uzależnień (w tym narkotykowych) wśród młodzieży	ilość zgłoszonych przez pedagogów interwencji	67

Źródło: Opracowanie własne Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom w Bytomiu.

Cel operacyjny 4

Wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych działających na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień.

Działania

Lp.	Rodzaj działań	Miernik	Wartość miernika
1	Prowadzenie programu profilaktycznego dla uczniów dotyczącego problematyki FASD (Spektrum Płodowych Zaburzeń Alkoholowych)	liczba odbiorców programu	0
2	Prowadzenie szkoleń i zajęć warsztatowych z zakresu metod rozpoznawania wczesnej fazy uzależnienia, wczesnej interwencji dla osób zajmujących się pracą z osobami uzależnionymi	liczba osób uczestniczących w szkoleniach	0
3	Organizowanie spotkań, konferencji i debat na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom	liczba zorganizowanych debat	47

4	Zakup materiałów informacyjno- edukacyjnych	ilość zakupionych materiałów informacyjnych	1 041
---	--	---	-------

Źródło: Opracowanie własne Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom w Bytomiu.

Cel operacyjny 5

Podejmowanie działań w zakresie skutecznego przestrzegania prawa dotyczącego dostępności do alkoholu, ograniczenia jego reklamy, promocji i spożywania.

W przypadku stwierdzenia naruszenia prawa, występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Działania

Lp.	Rodzaj działań	Miernik	Wartość miernika
1	Prowadzenie szkoleń dla sprzedawców napojów alkoholowych	liczba osób uczestniczących w szkoleniach	49
2	Kontrola punktów sprzedaży alkoholu	liczba przeprowadzonych kontroli	34

Źródło: Opracowanie własne Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom w Bytomiu.

Cel operacyjny 6

Stosowanie instrumentów prawnych i społecznych wobec osób nadużywających alkoholu, stosujących przemoc domową, nieprzestrzegających norm prawnych i zasad współżycia społecznego.

Działania

Lp.	Rodzaj działań	Miernik	Wartość miernika
1	Świadczenie usług na rzecz osób doprowadzonych do wytrzeźwienia w izbie wytrzeźwień	liczba osób doprowadzonych do wytrzeźwienia	3 038 (w tym 113 doprowa- dzonych, nieprzyję- tych)

2	Doprowadzenie osób do wytrzeźwienia	liczba osób doprowadzonych do wytrzeźwienia	2 966
3	Podejmowanie działań zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych od alkoholu obowiązkowego poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego	liczba wniosków skierowanych do sądu	235
4	Budowanie i wykorzystywanie systemu monitorowania miejsc, w których spożywany jest alkohol lub inne substancje psychoaktywne oraz dochodzi do incydentów przemocowych	liczba interwencji wynikających z monitorowania, liczba kamer	116 17

Źródło: Opracowanie własne Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom w Bytomiu.

Cel operacyjny 7

Wspieranie realizacji zadań wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, określonych w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym.

Działania

Lp.	Rodzaj działań	Miernik	Wartość miernika
1	Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez dofinansowanie projektów mających na celu reintegrację zawodową i społeczną osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, bezrobociem, uzależnieniem i bezdomnością	liczba uczestników zajęć, liczba osób, które ukończyły proces reintegracji zawodowej, liczba osób, które podjęły pracę w efekcie uczestnictwa w zajęciach	196 95 27

Źródło: Opracowanie własne Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom w Bytomiu.

Analizę wydatków przeznaczonych na realizację działań wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2025 rok przedstawiono poniżej.

W 2025 roku na zadania z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, w rozdziale 85154 - Przeciwdziałanie alkoholizmowi oraz w rozdziale 85153 - Zwalczanie narkomanii, ze środków własnych gminy Bytom wydatkowano ogółem kwotę 5.347.916,64 zł (rozdział 85154 – 5.116.683,69 zł i rozdział 85153 – 231.232,95 zł), z czego:

- 1) Wydział Polityki Społecznej wydatkował na ten cel łącznie 266.649 zł (rozdział 85154) w ramach zlecenia podmiotom niepublicznym zadań z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom w trybie konkursu ofert;
- 2) Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom w Bytomiu wydatkowało łącznie środki w wysokości 4.779.769,41 zł w ramach statutowej działalności, w tym 4.559.525,17 zł w rozdziale 85154 i 220.244,24 zł w rozdziale 85153;
- 3) Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Bytomiu wydatkował środki w wysokości 115.483,97 zł (rozdział 85154) na realizację projektu pn.: „Prawo ochronnym parasolem dziecka - przyjazne patrole”;
- 4) Wydział Edukacji wydatkował łącznie 87.014,26 zł (rozdział 85154 – 76.025,55 zł i rozdział 85153 – 10.988,71 zł) na realizację przez placówki oświatowe działań profilaktyki uzależnień;
- 5) Straż Miejska wydatkowała łącznie 99.000 zł (rozdział 85154) na ulepszenie i budowę monitoringu miejskiego.

Na podstawie przedstawionych w tabelach powyżej mierników dokonano analizy stopnia realizacji założonych celów i poszczególnych działań, przewidzianych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii za 2025 rok w porównaniu do danych liczbowych z 2024 roku. Wyniki te przedstawiają się następująco:

Cel 1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem.

Analiza danych liczbowych wskazuje, iż w 2025 roku zmniejszyła się liczba osób objętych niestacjonarną terapią uzależnień realizowaną przez Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom. W roku 2024 pomocą terapeutyczną objęto 527 osób, natomiast w roku 2025 liczba ta wyniosła 361 osób. Dodatkowo wsparciem objęto 90 osób w ramach działań realizowanych w drodze konkursu ofert z zakresu zdrowia publicznego.

Zmniejszeniu uległa również liczba członków rodzin osób uzależnionych objętych terapią indywidualną i grupową w Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom. W 2024 roku wsparciem objęto 206 osób, natomiast w 2025 roku liczba ta wyniosła 170 osób. Dodatkowo tego typu pomocą objęto 13 osób korzystających z usług podmiotów leczniczych oraz 158 mieszkańców Bytomia korzystających ze wsparcia realizowanego w ramach wymienionego wyżej konkursu ofert. Dostępność części oddziaływań terapeutycznych pozostawała ograniczona w stosunku do utrzymującego się zapotrzebowania mieszkańców na pomoc w obszarze uzależnień.

W 2025 roku kontynuowano działalność informacyjną dotyczącą możliwości uzyskania pomocy psychologicznej, prawnej i instytucjonalnej przez osoby uzależnione i zagrożone uzależnieniem. W porównaniu do roku poprzedniego zwiększyła się liczba rozpowszechnianych materiałów informacyjnych przez Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom ze 100, do 1 000 ulotek. Działania informacyjne prowadziły również inne instytucje, w tym Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Centrum Integracji Społecznej oraz podmioty lecznicze.

Wzrosła liczba osób uczestniczących w szkoleniach podnoszących kompetencje osób prowadzących psychoterapię uzależnień. W 2025 roku szkolenia ukończyły 4 osoby, podczas gdy w roku poprzednim były to 3 osoby. Podobnie jak w latach poprzednich prowadzono poradnictwo indywidualne połączone z promowaniem zdrowego stylu życia i motywowaniem osób zagrożonych uzależnieniem do podejmowania leczenia. W 2025 roku z takiego poradnictwa w Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom skorzystało łącznie 599 osób.

Cel 2. Udzielanie rodzinom z problemem uzależnień oraz rodzinom dotkniętym przemocą domową pomocy psychospołecznej i prawnej oraz ochrony przed przemocą domową.

Pomoc dla osób i rodzin dotkniętych problemem uzależnień oraz przemocą domową realizowana była przede wszystkim przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie oraz Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom.

W 2025 roku pomocą psychospołeczną i prawną objęto łącznie 745 osób, z czego 88 osób korzystało ze wsparcia Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, natomiast 657 osób objętych zostało pomocą Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie. W porównaniu do roku 2024 ogólna liczba osób objętych pomocą uległa zmniejszeniu.

Kontynuowano prowadzenie grup wsparcia dla rodzin, w których występuje problem uzależnienia oraz przemocy domowej. W 2025 roku funkcjonowało łącznie 5 grup wsparcia, podczas gdy w roku poprzednim prowadzono 4 grupy.

W ramach programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc pomocą objęto 30 osób. W roku poprzednim liczba uczestników programu wyniosła 42 osoby. Jednocześnie zwiększyła się liczba rodzin objętych terapią w związku z przemocą i uzależnieniem z 8 rodzin w 2024 roku, do 9 rodzin w roku 2025.

W Ośrodku Interwencji Kryzysowej odnotowano 1 444 osobodni korzystania z usług OIK, co oznacza nieznaczny spadek względem roku poprzedniego, kiedy liczba ta wynosiła 1 648 osobodni.

W 2025 roku kontynuowano realizację projektu „Prawo ochronnym parasolem dziecka”. W porównaniu do roku poprzedniego wzrosła liczba przeprowadzonych wizyt w rodzinach, z 565 do 679, natomiast z 93 do 70 zmniejszyła się liczba podejmowanych interwencji.

Zmniejszyła się również liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”, w których współwystępuje problem uzależnienia lub szkodliwego spożywania alkoholu. W 2024 roku odnotowano 165 takich rodzin, natomiast w 2025 roku liczba ta wyniosła 83. Nadal wysoka pozostaje liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”, w których osoba małoletnia została wskazana jako osoba doświadczająca przemocy. W 2025 roku liczba ta wyniosła 319.

Zmniejszyła się także liczba rodzin borykających się z problemem uzależnienia, w zakresie prawidłowego funkcjonowania społecznego. W 2025 roku pomocą objęto 75 rodzin, podczas gdy w roku poprzednim liczba ta wynosiła 416 rodzin.

Cel 3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej dla dzieci i młodzieży oraz ich opiekunów w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych i uzależnień behawioralnych, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

W 2025 roku kontynuowano realizację działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych skierowanych do dzieci, młodzieży, nauczycieli oraz rodziców. Działania te prowadzone były przez szkoły, Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną, Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, Komendę Miejską Policji oraz inne podmioty uczestniczące w realizacji Programu.

Liczba uczestników programów profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży wyniosła w 2025 roku łącznie blisko 20 tysięcy uczestników. W porównaniu do roku poprzedniego widoczny jest wzrost liczby odbiorców działań profilaktycznych. Wzrosła również liczba uczestników zajęć edukacyjno-informacyjnych dotyczących problematyki uzależnień, w tym uzależnień behawioralnych. W 2025 roku w zajęciach udział wzięło ponad 12 tysięcy osób. W roku poprzednim liczba ta wynosiła 9 306 osób.

W samym Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom przeprowadzono 156 zajęć edukacyjno-informacyjnych dla dzieci i młodzieży, podczas gdy w roku 2024 przeprowadzono 129 takich zajęć. W działania profilaktyczne aktywnie włączały się również szkoły oraz Komenda Miejska Policji. W ramach wspierania programów profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz oświatowo-wychowawczych działaniami objęto ponad 1 300 odbiorców.

W 2025 roku zorganizowano szkolenia dla osób zajmujących się pracą z osobami uzależnionymi oraz działania z zakresu profilaktyki uzależnień. W szkoleniach uczestniczyło 47 przedstawicieli służb i instytucji, w tym funkcjonariusze Policji oraz Straży Miejskiej.

Kontynuowano również działania związane z podnoszeniem kompetencji pedagogów szkolnych, nauczycieli oraz wychowawców w zakresie profilaktyki uzależnień. W 2025 roku przeszkolono łącznie 81 osób.

W porównaniu do roku poprzedniego zwiększyła się liczba działań

o charakterze kampanii społeczno-edukacyjnych. Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom realizowało działania profilaktyczne we współpracy z Bytomskim Centrum Kultury oraz Komendą Miejską Policji, organizując prelekcje i debaty społeczne.

Prowadzono również działania związane z opracowywaniem i rozpowszechnianiem materiałów informacyjno-edukacyjnych z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki uzależnień. W działania te zaangażowane były szkoły, Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom oraz Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna.

Kontynuowano współpracę z pedagogami szkolnymi w zakresie ujawniania problemów uzależnień wśród młodzieży. W 2025 roku odnotowano 67 interwencji zgłoszonych przez pedagogów.

Cel 4. Wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych działających na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień.

W 2025 roku kontynuowano organizowanie spotkań, debat i konferencji dotyczących przeciwdziałania uzależnieniom. Łącznie zorganizowano 47 wydarzeń tego rodzaju, co stanowi istotny wzrost względem roku 2024, kiedy zrealizowano 21 spotkań i debat.

W dalszym ciągu prowadzono działania związane z zakupem i dystrybucją materiałów informacyjno-edukacyjnych. Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom zakupiło 1 000 ulotek informacyjnych, natomiast szkoły i placówki oświatowe rozpowszechniały dodatkowe materiały profilaktyczne.

W 2025 roku nie realizowano programu profilaktycznego dotyczącego problematyki FASD oraz nie prowadzono szkoleń z zakresu metod rozpoznawania wczesnej fazy uzależnienia i wczesnej interwencji.

Cel 5. Podejmowanie działań w zakresie skutecznego przestrzegania prawa dotyczącego dostępności do alkoholu, ograniczenia jego reklamy, promocji i spożywania.

W 2025 roku kontynuowano działania związane ze szkoleniami dla sprzedawców napojów alkoholowych. W szkoleniach uczestniczyło 49 osób. W porównaniu do roku poprzedniego odnotowano spadek liczby uczestników szkoleń, z 68 do 49 osób.

Przeprowadzono również 34 kontrole punktów sprzedaży alkoholu. W roku 2024 przeprowadzono 37 kontroli.

Cel 6. Stosowanie instrumentów prawnych i społecznych wobec osób nadużywających alkoholu, stosujących przemoc domową, nieprzestrzegających norm prawnych i zasad współżycia społecznego .

W 2025 roku do Izby Wyrzeźwień doprowadzono 2 925 osób oraz odnotowano 113 osób nieprzyjętych pomimo doprowadzenia. W porównaniu do roku poprzedniego liczba osób doprowadzonych do wyrzeźwienia uległa zmniejszeniu, jednak co istotne, w minionym roku doprowadzano do wyrzeźwienia prawie wyłącznie mieszkańców Bytomia.

Doprowadzenia realizowane były głównie przez Komendę Miejską Policji, która doprowadziła 2 900 osób. Straż Miejska doprowadziła 66 osób. Zmniejszyła się liczba wniosków kierowanych do sądu o zastosowanie obowiązkowego leczenia odwykowego. W 2025 roku skierowano 235 wniosków, podczas gdy w roku 2024 liczba ta wyniosła 302.

Podobnie zmniejszyła się liczba interwencji wynikających z monitorowania miejsc, w których spożywany jest alkohol lub inne substancje psychoaktywne. W 2025 roku odnotowano 116 interwencji, podczas gdy w roku poprzednim było ich 461.

Cel 7. Wspieranie realizacji zadań wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, określonych w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym.

Działania z zakresu reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym realizowane były przez Centrum Integracji Społecznej oraz Klub Integracji Społecznej funkcjonujący w strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie.

W 2025 roku w zajęciach reintegracyjnych uczestniczyło łącznie 196 osób. W porównaniu do roku poprzedniego odnotowano spadek liczby uczestników, z 240 do 196 osób.

Proces reintegracji zawodowej ukończyło 95 osób, podczas gdy w roku 2024 liczba ta wyniosła 124 osoby.

Pracę podjęło 27 osób uczestniczących w zajęciach reintegracyjnych. W porównaniu do roku poprzedniego liczba ta uległa zmniejszeniu.

Wnioski

Cele szczegółowe oraz główny cel Programu były realizowane poprzez działania profilaktyczne, edukacyjne, konsultacyjne, terapeutyczne i wspierające prowadzone przez miejskie jednostki organizacyjne, placówki oświatowe, podmioty lecznicze oraz inne instytucje uczestniczące w realizacji Programu.

Analiza danych wskazuje na utrzymujące się wysokie zapotrzebowanie na działania pomocowe i profilaktyczne w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom oraz konieczność stosowania instrumentów prawnych i społecznych wobec osób nadużywających alkoholu i stosujących przemoc domową. Nadal widoczna pozostaje potrzeba prowadzenia działań edukacyjnych skierowanych do dzieci i młodzieży oraz wspierania rodzin dotkniętych problemem uzależnień i przemocy domowej.

W porównaniu do roku 2024 zauważalne jest zmniejszenie liczby osób objętych terapią uzależnień oraz terapią członków rodzin osób uzależnionych realizowaną przez Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom. Na poziom i zakres realizacji części działań terapeutycznych wpływ miały również zmiany organizacyjne i formalne związane z reorganizacją Działu Terapeutyczno-Profilaktycznego. W związku z tym od września 2025 większy nacisk położono na działania konsultacyjne, psychoedukacyjne, profilaktyczne oraz motywujące do podejmowania leczenia, co przełożyło się na wzrost liczby osób korzystających z poradnictwa indywidualnego, działań konsultacyjnych oraz wspomnianych oddziaływań psychoedukacyjnych.

Dane wskazują również na utrzymujące się wysokie zaangażowanie instytucji miejskich i placówek oświatowych w realizację działań profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży. Wzrosła liczba uczestników zajęć edukacyjno-informacyjnych oraz działań profilaktycznych prowadzonych na terenie szkół i innych placówek miejskich.

Zmniejszeniu uległa liczba osób doprowadzonych do wytrzeźwienia oraz liczba wniosków kierowanych do sądu o zastosowanie obowiązkowego leczenia odwykowego. Nadal jednak problem uzależnień oraz przemocy domowej pozostaje istotnym wyzwaniem społecznym widocznym w przestrzeni publicznej miasta.

Analiza danych wskazuje na konieczność dalszego wzmacniania dostępności działań terapeutycznych, rehabilitacyjnych i wspierających dla osób uzależnionych oraz członków ich rodzin, a także rozwijania działań profilaktycznych i edukacyjnych skierowanych nie tylko do dzieci i młodzieży, ale i dorosłych mieszkańców Bytomia.